

SINTEZA

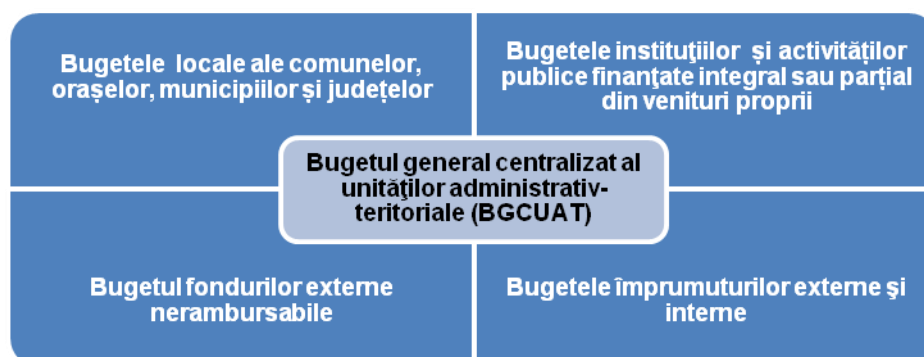
***Rapoartelor privind finanțele publice locale pe anul 2012
întocmite la nivelul județelor***

1.Sfera de cuprindere a acțiunilor de verificare la nivelul unităților administrativ - teritoriale

Curtea de Conturi exercită funcția de control asupra modului de formare, de administrare și de întrebuințare a resurselor financiare ale unităților administrativ-teritoriale prin intermediul structurilor teritoriale, respectiv camerele de conturi.

Aceste resurse sunt gestionate prin intermediul bugetelor componente ale bugetului general centralizat al unităților administrativ-teritoriale, respectiv:

- bugetele locale ale comunelor, orașelor, municipiilor, județelor;
- bugetele instituțiilor și activităților publice finanțate integral sau parțial din venituri proprii;
- bugetele împrumuturilor externe și interne contractate de autoritățile administrației publice locale;
- bugetul fondurilor externe nerambursabile.

Prin intermediul acestor bugete, autoritățile administrației publice locale își stabilesc, administrează și utilizează resursele financiare pentru îndeplinirea competențelor și atribuțiilor ce le revin, în condițiile legii și cu respectarea prevederilor și procedurilor în domeniul finanțelor publice locale.

2.Principalele coordonate ale execuției bugetelor unităților administrativ-teritoriale în anul 2012

Sinteza veniturilor și cheltuielilor elementelor componente ale bugetului general centralizat al unităților administrativ-teritoriale pentru anul 2012, comparativ cu anul 2011, este prezentată în tabelul de mai jos:

milioane lei				
Nr. crt.	Bugete	Venituri (încasări)	Cheltuieli (plăți)	Excedent/ Deficit
1	Bugetele locale ale comunelor, orașelor, municipiilor, județelor			
	- Anul 2011	44.803,9	44.003,8	800,1
	- Anul 2012	45.419,3	46.333,4	- 914,1
	- % 2012 față de 2011	101,4	105,3	
2	Bugetele instituțiilor și activităților publice finanțate integral sau parțial din venituri proprii			
	- Anul 2011	9.205,5	9.139,7	65,8
	- Anul 2012	9.844,7	9.776,0	68,7
	- % 2012 față de 2011	106,9	107,0	
3	Bugetele împrumuturilor externe și interne			
	- Anul 2011		1.928,6	- 1.928,6
	- Anul 2012		2.141,2	- 2.141,2
	- % 2012 față de 2011		111,0	
4	Bugetele fondurilor externe nerambursabile			
	- Anul 2011	182,2	220,2	- 38,0
	- Anul 2012	81,4	81,6	- 0,2
	- % 2012 față de 2011	44,7	37,1	

Din datele prezentate mai sus reiese că cele mai importante resurse ale administrației publice locale se derulează, cu preponderență, prin bugetele locale ale comunelor, orașelor, municipiilor și județelor. Dacă în anul 2011 aceste bugete înregistrau un excedent de 800,1 milioane lei, în anul 2012 bugetele locale au acumulat un deficit de 914,1 milioane lei. În fapt, autoritățile administrației publice locale au efectuat cheltuieli fără acoperire în resurse certe, lucru ce a determinat acumularea unor arierate la nivelul unităților administrativ-teritoriale la finele anului 2012 în cuantum de circa 840,2 milioane lei (potrivit datelor publicate de Ministerul Finanțelor Publice).

Execuția bugetelor instituțiilor și activităților publice finanțate integral sau parțial din venituri proprii reflectă în principal execuția la nivelul unităților sanitare, trecute în coordonarea/subordonarea autorităților administrației publice locale.

În ceea ce privește împrumuturile interne și externe contractate la nivel local, se remarcă o creștere de 111,0% a acestora în anul 2012 față de anul 2011, ceea ce arată că autoritățile administrației publice locale apelează intens la această sursă de finanțare, deși are un impact semnificativ asupra deficitului bugetar.

Deși ar trebui să constituie o sursă alternativă de finanțare, bugetul fondurilor externe nerambursabile înregistrează o scădere semnificativă față de anul 2011.

Evoluția sintetică a execuției veniturilor și cheltuielilor bugetelor locale în anul 2012 comparativ cu anul 2011 este prezentată în tabelul de mai jos:

milioane lei				
Nr. crt.	Categoriile de venituri	2011	2012	% 2012/2011
1	Venituri din impozite, taxe, contribuții, vărsăminte, alte	8.170,1	8.518,1	104,3
	% din total an	18,2	18,8	
2	Cote și sume defalcate din impozitul pe venit	14.231,5	13.837,6	97,2
	% din total an	31,8	30,5	
3	Sume defalcate din taxa pe valoarea adăugată	13.182,4	14.936,8	113,3
	% din total an	29,4	32,9	
4	Subvenții primite de la bugetul de stat și de la alte bugete	5.619,7	4.636,4	82,5
	% din total an	12,6	10,2	
5	Sume primite de la UE/alți donatori în contul plăților efectuate și prefinanțări	3.600,2	3.490,4	96,9
	% din total an	8,0	7,6	
	TOTAL VENITURI (1+2+3+4+5)	44.803,9	45.419,3	101,4

Veniturile bugetelor locale pe anul 2012 înregistrează o creștere de numai 101,4% față de anul 2011, singurele categorii de venituri peste nivelul celor din anul 2011 fiind veniturile proprii provenite din impozite, taxe, contribuții, alte vărsăminte și venituri, mai mari cu 104,3%, respectiv sumele defalcate din taxa pe valoarea adăugată care au cea mai mare creștere față de anul 2011 cu 113,3% (+1.754,4 milioane lei). Această creștere se localizează în principal la sumele defalcate din taxa pe valoarea adăugată pentru echilibrarea bugetelor locale, majorate succesiv cu ocazia rectificărilor bugetare în vederea achitării arieratelor unităților administrativ-teritoriale față de furnizorii de bunuri, servicii și lucrări.

Se constată o creștere în total venituri a ponderii veniturilor proprii provenite din impozite, taxe, contribuții, alte vărsăminte și venituri de la 18,2% în anul 2011 la 18,8% în anul 2012, în timp ce încasările din cotele defalcate din impozitul pe venit au scăzut cu 393,9 milioane lei ca efect al diminuării acestora la 71,5% din impozitul pe venit încasat la bugetul de stat la nivelul fiecărei unități administrativ-teritoriale.

Pe de altă parte, subvențiile primite de la bugetul de stat și de la alte bugete au fost mai mici cu 983,3 milioane lei față de anul 2011, ponderea acestora în total venituri scăzând de la 12,6% în anul 2011 la 10,2% în anul 2012.

Scăderi față de anul 2011 se înregistrează și la sumele primite de la UE/alți donatori în contul plăților efectuate, ponderea lor în total venituri ajungând la 7,6%.

CURTEA DE CONTURI A ROMÂNIEI

milioane lei

Nr. crt.	Categoriile de cheltuieli	2011	2012	% 2012/2011
1	Cheltuieli de personal	11.241,5	11.889,5	105,8
	% din total an	25,5	25,7	
2	Bunuri și servicii	9.486,5	10.641,4	112,2
	% din total an	21,6	23,0	
3	Dobânzi	773,0	812,3	105,1
	% din total an	1,8	1,8	
4	Subvenții	2.105,5	2.116,3	100,5
	% din total an	4,8	4,6	
5	Transferuri	7.185,9	7.113,6	99,0
	% din total an	16,4	15,4	
6	Proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile	4.360,1	4.933,6	113,2
	% din total an	9,9	10,5	
7	Cheltuieli de capital	8.334,5	7.973,6	95,7
	% din total an	18,9	17,2	
8	Operațiuni financiare	516,8	853,1	165,1
	% din total an	1,1	1,8	
	TOTAL CHELTUIELI (1+2+3+4+5+6+7+8)	44.003,8	46.333,4	105,3

Cheltuielile bugetelor locale au crescut în anul 2012 față de anul 2011 cu 2.329,6 milioane lei, respectiv cu 5,3%.

Creșteri semnificative au înregistrat cheltuielile cu bunuri și servicii, +1.154,9 milioane lei, respectiv 112,2% și cheltuielile pentru proiectele cu finanțare din fonduri externe nerambursabile, +573,5 milioane lei, respectiv 113,2%. Cheltuielile de personal continuă să dețină ponderea cea mai ridicată în totalul cheltuielilor bugetelor locale, respectiv 25,7%, înregistrând o creștere de 105,8%, în timp ce ponderea bunurilor și serviciilor a crescut de la 21,6% la 23%.

Paradoxal, cheltuielile de capital au scăzut față de anul 2011 cu 360,9 milioane lei, ponderea lor în total cheltuieli scăzând, de asemenea, de la 18,9% în anul 2011 la 17,2% în anul 2012.

Este de remarcat și creșterea cheltuielilor înregistrate la operațiuni financiare, datorată unor plăți masive reprezentând rambursări de credite pentru împrumuturile interne și externe contractate de autoritățile administrației publice locale.

3. Prezentarea rezultatelor acțiunilor de audit/control desfășurate la nivelul unităților administrativ-teritoriale

Acțiuni desfășurate la nivelul unităților administrativ-teritoriale

Acțiunile desfășurate pe parcursul anului 2013 la nivelul unităților administrativ-teritoriale se prezintă sintetic astfel:

	TOTAL ACȚIUNI	din care:		
		Audit financiar	Acțiuni de control	Audit al performanței
Acțiuni desfășurate în anul 2013	1.751	1.246	432	73
% din total acțiuni	100%	71,1%	24,7%	4,2%

Prin acțiunile desfășurate, camerele de conturi au ținut identificarea principalelor deficiențe în gestionarea fondurilor publice la nivelul unităților administrativ-teritoriale și stabilirea măsurilor de eliminare a acestora, creșterea responsabilității manageriale în utilizarea și administrarea fondurilor publice, respectarea disciplinei financiar-fiscale, dezvoltarea unor sisteme de control și audit intern de înaltă calitate și eficiență, în esență gestionarea solidă și performantă a banilor publici.

În cadrul acțiunilor de control au fost verificați și 193 agenți economici de interes local (29 regii autonome și 164 societăți comerciale), urmărindu-se exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare, îndeplinirea obligațiilor bugetare, administrarea contractelor de achiziție publică, gestionarea patrimoniului public și privat.

De asemenea, pe parcursul anului 2013 au fost efectuate 1.506 acțiuni de verificare a modului de aducere la îndeplinire a măsurilor dispuse prin decizii, precum și 220 acțiuni de verificare a realității argumentelor invocate de conducerea entității în susținerea solicitării de prelungire a termenului stabilit prin decizie.

Acte întocmite în urma acțiunilor de audit/control

Ca urmare a acțiunilor de control/audit efectuate au fost întocmite următoarele acte de control/audit:

- 1.524 rapoarte de control/audit
- 1.287 procese verbale de constatare
- 1.273 note de constatare
- 168 procese verbale de constatare a contravențiilor, a încălcării obligațiilor și de aplicare a amenzii civile.

În conformitate cu prevederile Regulamentului privind organizarea și desfășurarea activităților specifice Curții de Conturi, în urma valorificării constatărilor din actele de control au fost emise 1.352 decizii, prin care au fost dispuse 14.727 măsuri pentru remedierea abaterilor și neregulilor constatate.

Rezultatele cuantificabile ale acțiunilor desfășurate

Acțiunile efectuate la ordonatorii de credite ai bugetelor locale, precum și la regiile autonome și societățile comerciale de interes local au reliefat cazuri de nerespectare a reglementărilor legale constatându-se abateri și nereguli care au generat fie venituri suplimentare cuvenite bugetelor publice, fie prejudicii sau au influențat calitatea gestiunii economico-financiare a entității verificate:

Evoluția *sumelor rezultate din evaluarea abaterilor constatate* de camerele de conturi la nivelul unităților administrativ-teritoriale în perioada 2011-2013 este prezentată în tabelul de mai jos:

- milioane lei -

	Estimări abateri 2011	Estimări abateri 2012	Estimări abateri 2013	% 2013/ 2011	% 2013/ 2012
Venituri	396,9	277,4	455,9	114,9	164,3
Prejudicii	493,6	483,6	646,5	131,0	133,7
Abateri financiar contabile	24.305,0	17.537,4	9.091,6	37,4	51,8
Total sume	25.195,5	18.298,4	10.194	40,4	55,7

Analizând evoluția acestor rezultate, se poate aprecia că deficiențele întâlnite la nivelul unităților administrativ-teritoriale sunt destul de semnificative și în creștere, abaterile reținute relevând aceleași deficiențe pe linia constatării și administrării veniturilor, precum și a nerespectării prevederilor legale cu privire la angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor bugetare, toate acestea având un impact major asupra execuției bugetare.

Valoarea abaterilor financiar-contabile este în scădere, însă acestea se produc cu o frecvență semnificativă în activitatea entităților verificate, având un impact important asupra acurateții situațiilor financiare, urmare neaplicării întocmai a reglementărilor legale în domeniu.

4.Principalele constatări rezultate din acțiunile de audit/control efectuate la nivelul unităților administrativ-teritoriale

Abateri cu impact asupra veniturilor

Un obiectiv principal urmărit de structurile Curții de Conturi în acțiunile de audit financiar la nivelul unităților administrativ-teritoriale *este modul de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor bugetare, în cuantumul și la termenele prevăzute de lege, precum și identificarea cauzelor care au determinat nerealizarea acestora.*

Abaterile constatate și consemnate în actele de audit/control cu privire la stabilirea, constatarea, urmărirea și încasarea veniturilor bugetelor locale relevă faptul că managementul în acest domeniu nu este încă suficient de performant, nivelul veniturilor proprii încasate nu exprimă potențialul real al unităților administrativ-teritoriale și că există deficiențe în activitatea de administrare și de executare silită a creanțelor fiscale de către compartimentele de specialitate ale primăriilor.

Concluziile reținute în urma auditării modului de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor bugetare sunt:

- Proiectele de buget nu sunt fundamentate realist ca urmare a neinventarierii și evaluării incorecte a materiei impozabile și a bazei de impozitare în funcție de care se stabilesc impozitele și taxele cuvenite bugetelor locale, iar veniturile bugetare sunt supradimensionate fără să se aibă în vedere posibilitățile reale de realizare.
- Pe parcursul execuției bugetare, cu ocazia rectificărilor bugetare, nu s-au făcut modificări și reevaluări ale prevederilor inițiale ale veniturilor bugetare, deși execuția nu era în concordanță cu planificarea veniturilor.
- În sistemul administrației publice locale, în special la unitățile administrativ-teritoriale ale comunelor, implementarea programelor asistate pe calculator privind evidența și urmărirea încasării veniturilor aferente bugetelor locale este nesatisfăcătoare, existând frecvent riscul apariției unor erori de calcul, de evidență sau de raportare a veniturilor bugetului local.
- Numărul posturilor, uneori insuficient, și pregătirea profesională a personalului, deseori deficitară, nu permit asigurarea verificării sistematice a operațiunilor din punct de vedere al respectării tuturor prevederilor legale care le sunt aplicabile, în vigoare la data efectuării operațiunilor.
- Neimplicarea suficientă a ordonatorului principal de credite în organizarea și desfășurarea procesului de colectare a impozitelor și taxelor locale și nestabilirea de persoane cu atribuții precise pe această linie a favorizat, în unele cazuri, însușirea din gestiune a veniturilor încasate în numerar, context în care Curtea de Conturi a procedat la sesizarea organelor de urmărire penală.
- În majoritatea cazurilor aparatul de specialitate al unităților administrativ-teritoriale nu întreprinde toate măsurile pentru aplicarea procedurilor de urmărire și încasare pentru toate sumele datorate bugetelor locale sau, după caz, de executare silită. În aceste condiții, termenul de aplicare a procedurilor de executare silită se prescrie, bugetele locale fiind prejudiciate cu sumele în cauză, autoritățile locale neluând măsurile legale de recuperare de la persoanele răspunzătoare.
- Deși bugetele locale sunt încă puternic dependente de susținerea bugetului de stat în asigurarea resurselor unităților administrativ-teritoriale, totuși abaterile consemnate în actele de audit/control evidențiază o slabă preocupare a autorităților administrației publice locale de a valorifica cu precădere veniturile care pot rezulta din desfășurarea unor activități economice sau din valorificarea unor bunuri din patrimoniul public și privat al unităților administrativ-teritoriale.

CURTEA DE CONTURI A ROMÂNIEI

Situația grafică, pe județe, a veniturilor suplimentare constatate, în milioane lei se prezintă după cum urmează:

Abateri având ca impact producerea de prejudicii

În cadrul obiectivelor de audit financiar urmărite la nivelul unităților administrativ-teritoriale s-a pus un accent deosebit pe modul în care au fost gestionate mijloacele materiale și bănești existente în entitatea auditată, în concordanță cu scopul, obiectivele și atribuțiile acesteia. S-au verificat și analizat: constituirea și utilizarea fondurilor entității; efectuarea cheltuielilor bugetare conform reglementărilor legale și în concordanță cu prevederile legii bugetare; acordarea și utilizarea conform destinațiilor stabilite a alocațiilor pentru investiții, a subvențiilor și transferurilor către ordonatorii terțari; achitarea obligațiilor către bugetele publice; respectarea principiilor economicității, eficienței și eficacității în utilizarea fondurilor publice și a administrării patrimoniului.

Cele mai semnificative abateri având ca impact producerea de prejudicii sunt cele legate de nerespectarea prevederilor legale în angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor, precum și utilizarea nelegală a fondurilor de la buget, abaterile fiind cuantificate pe categorii de cheltuieli astfel:

	Estimări prejudicii (mii lei)	% din total prejudicii
1.Cheltuieli de personal	97.574	15,1
2.Bunuri și servicii	273.322	42,3
3.Subvenții	42.711	6,6
4.Transferuri între unități ale administrației publice	33.858	5,2
5.Alte transferuri	2.835	0,5
6.Asistența socială	3.656	0,6
7.Alte cheltuieli	12.498	1,9
8.Cheltuieli de capital	176.620	27,3
9.Dobânzi	186	
10.Operațiuni financiare	3.234	0,5
Total prejudicii pe naturi de cheltuieli	646.494	100,0

Analizând evoluția și distribuția prejudiciilor pe naturi de cheltuieli, se remarcă anumite tendințe care reliefează zonele cu risc maxim în angajarea și efectuarea cheltuielilor bugetelor locale. Astfel, cele mai mari abateri se localizează la cheltuieli de personal, cheltuieli cu bunuri și servicii, respectiv cheltuieli de capital. În fapt, această tendință se menține de câțiva ani și este rezultatul:

- ◆ *Unei interpretări și aplicări eronate a legislației în domeniul salarizării personalului din administrația publică locală, perpetuându-se în continuare acordarea de sporuri sau drepturi bănești către personalul din administrația publică locală, în baza contractelor/acordurilor colective de muncă sau a dispozițiilor/deciziilor conducătorilor instituțiilor, cu nerespectarea regulilor și principiilor stabilite prin legile-cadru care au instituit un nou sistem de salarizare, cu norme juridice noi și fără să se aibă în vedere că toate actele juridice emise în baza legislației anterioare care nu își mai regăsesc temei în noua legislație nu se mai aplică. În acest context, s-a consemnat efectuarea de plăți nelegale prin acordarea de spor de fidelitate și loialitate, spor de confidențialitate, spor pentru condiții vătămătoare, drepturi speciale pentru menținerea sănătății și securității muncii, indemnizație de dispozitiv, suplimente salariale. Totodată, au fost consemnate cazuri de nerespectare a prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 71/2009, cu modificările și completările ulterioare, în sensul că au fost efectuate plăți având ca obiect drepturi salariale stabilite în favoarea personalului din sectorul bugetar prin hotărâri judecătorești, deși plata acestora fusese eşalonată pe mai mulți ani.*
- ◆ *Unui management defectuos cu privire la eficiența și eficacitatea cheltuielilor pentru funcționarea și întreținerea instituției, determinate de nerespectarea prevederilor legale referitoare la consumul de carburanți, materiale de întreținere, asigurări auto, parc auto; efectuarea de cheltuieli de protocol care nu se încadrează în baremurile legale; decontarea cheltuielilor efectuate fără prezentarea documentelor justificative privind transportul, cazarea, precum și alte cheltuieli (taxa viză, transport în interiorul localității, comisioane de schimb valutar, asigurări medicale, ș.a.); efectuarea de cheltuieli cu bunuri și servicii fără contraprestație (bunuri, lucrări, servicii nerecepționate în cantitatea facturată și plătită) sau pe baza unor tarife neaprobatе și neavizate; încheierea unor contracte de consultanță și asistență juridică cu cabinete de avocatură, în condițiile în care entitățile au organizate în structura proprie compartimente juridice.*
- ◆ *Nerespectării prevederilor legale privind achizițiile publice de servicii și lucrări de investiții, cu consecințe negative pe linia asigurării eficienței, economicității și eficacității achizițiilor efectuate, neasigurării unor politici concurențiale de achiziție, care să permită*

obținerea unui preț la nivelul celui uzual practicat pe piață. Abaterile constatate au relevat majorarea nejustificată a cheltuielilor prin plata contravalorii unor servicii/lucrări mai mari decât cele uzuale de pe piață, acceptarea la plată a unor situații de lucrări care au cuprins cote și tarife mai mari decât cele legale sau decât cele din devizele ofertă, precum și efectuarea de cheltuieli fără contraprestație ca urmare a acceptării la plată a unor cantități de lucrări neefectuate.

O altă abatere întâlnită tot mai frecventă este cea legată de subvenționarea nelegală din bugetul local a activității unor operatori economici cărora li s-a concesionat prin delegare de gestiune prestarea unor servicii (salubritate, alimentare cu apă și canalizare), în condițiile în care finanțarea cheltuielilor de operare necesare funcționării și exploatării serviciilor respective trebuia să fie asigurată prin încasarea de la beneficiari, pe baza facturilor emise de operatori, a contravalorii serviciilor furnizate/prestate.

Un alt domeniu care capătă amploare prin frecvența abaterilor constatate este cel al acordării finanțărilor nerambursabile de către autoritățile administrației publice locale, cu nerespectarea prevederilor legale în sensul că atribuirea contractelor de finanțare s-a efectuat fără organizarea unei selecții publice de proiecte, nu au fost îndeplinite criteriile și condițiile de eligibilitate prevăzute de lege, finanțarea s-a efectuat fără prezentarea documentelor justificative corespunzătoare.

Situația grafică, pe județe, a prejudiciilor constatate, în milioane lei se prezintă astfel:

Concluziile reținute în urma auditării categoriilor de cheltuieli sunt:

- Abaterile constatate în urma acțiunilor efectuate au scos în evidență faptul că acestea se datorează în special *disfuncționalităților existente în organizarea și exercitarea controlului și auditului intern*, cât și faptului că acestea nu funcționează la un nivel care să asigure realizarea veniturilor bugetare și gestionarea fondurilor publice în condiții de legalitate, regularitate și maximă eficiență.
- În urma evaluării sistemelor de control și audit intern și a probelor de audit obținute, în marea majoritate a instituțiilor auditate s-a concluzionat că sistemele de control și audit intern nu funcționează în mod corespunzător, activitățile de audit intern la nivelul instituțiilor publice sunt, în general, formale, ineficiente sau insuficient de riguroase, nu acoperă domenii semnificative, iar conducătorii acestora nu sunt interesați să valorifice aceste activități și drept urmare riscurile de control au fost evaluate ca fiind medii sau ridicate.
- *Activitatea de audit intern este descoperită în special la nivelul unităților administrativ-teritoriale comunale* care nu reușesc să organizeze astfel de activități sau să angajeze auditori calificați. În unele unități administrativ-teritoriale, auditul intern a fost realizat în baza unor contracte de prestări servicii, însă, în marea majoritate a cazurilor, au fost întocmite câteva rapoarte de audit, pe teme ușor generalizabile, astfel încât rapoartele întocmite de un auditor au aceleași constatări, format și recomandări pentru toate comunele cu care acesta a avut contract de prestări servicii. Unele rapoarte se limitează a înșirui datele cuprinse în situațiile financiare ale entității, concluzionând apoi că acestea reflectă corect și fidel patrimoniul entităților auditate, fără a face referire în vreun fel la legalitatea și regularitatea operațiunilor desfășurate în perioada auditată.
- *Organizarea și exercitarea în mod deficitar a controlului financiar preventiv de către instituțiile publice se datorează în primul rând lipsei personalului de specialitate*, cu consecințe în ceea ce privește separarea atribuțiilor de control preventiv de acelea de conducere a evidenței contabile sau de participare la executarea operațiunilor economico-financiare în cauză.
- Prejudiciile create prin plățile nelegale efectuate pentru lucrări de investiții și reparații curente sunt datorate superficialității în ceea ce privește îndeplinirea sarcinilor de serviciu, activității deficitare a diriginților de șantier, angajați de către ordonatorii de credite pentru supravegherea și avizarea realității executării lucrărilor conform proiectelor, dar și lipsei de control din partea autorităților contractante asupra activității acestora. Ordonatorii de credite nu s-au îndreptat împotriva acestor specialiști, în cazul confirmării unor situații de lucrări nereale. De asemenea, entitățile verificate acceptă cu ușurință efectuarea unor lucrări suplimentare, fără o documentare prealabilă și cu atragerea răspunderii proiectantului.

Abateri cu privire la gestionarea patrimoniului public și privat al unităților administrativ-teritoriale

Un alt domeniu, în care structurile Curții de Conturi au identificat deficiențe majore, este gestionarea patrimoniului unităților administrativ-teritoriale, constituit din bunurile mobile și imobile care aparțin domeniului public și domeniului privat al acesteia, precum și drepturile și obligațiile cu caracter patrimonial.

În peste 934 de cazuri s-a constatat că nu a fost efectuată inventarierea, respectiv reevaluarea tuturor elementelor patrimoniale la termenul prevăzut de lege. În alte cazuri inventarierea, așa cum a fost organizată și desfășurată, nu a acoperit toate elementele patrimoniale, disponibilitățile aflate în conturi la bănci și trezorerie, creanțele și obligațiile față de terți. Abaterile constatate pe această linie sunt efectul neimplicării suficiente a ordonatorilor de credite în numirea și instruirea comisiilor de inventariere, precum și în supravegherea realizării la termen și în condiții corespunzătoare a inventarierii și în valorificarea rezultatelor acesteia. Astfel, deși au emis deciziile de inventariere, ordonatorii de credite nu au urmărit modul de desfășurare a acestei activități de către comisiile de inventariere, respectiv dacă inventarierea se desfășoară faptic, prin numărare, măsurare, cântărire, dacă listele de inventariere sunt întocmite potrivit normelor, dacă se stabilesc rezultatele inventarierii și, dacă aceste rezultate sunt analizate, clarificate și înregistrate în contabilitate, în condițiile legii.

Consecința acestor disfuncționalități o reprezintă prezentarea în situațiile financiare a unor elemente patrimoniale incerte, neconfirmate prin inventariere. *Neefectuarea corespunzătoare a inventarierii poate conduce la diminuarea și deprecierea patrimoniului public și privat al unităților administrativ-teritoriale.*

Totodată, s-au constatat cazuri de închirieri și concesiuni de bunuri proprietate publică și privată în condiții neeconomice pentru unitatea administrativ-teritorială, cu subevaluarea chiriilor și redevențelor cuvenite bugetului local, neincluderea clauzelor cu privire la termenele de plată sau a aplicării de penalități de întârziere pentru neplata sau plata cu întârziere a redevenței/chiriei datorate de concesionari/chiriași.

Cazurile de sesizare a organelor de urmărire penală și de suspendare din funcție

Potrivit prevederilor art. 33 alin. (4) din Legea nr.94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi, republicată, în situațiile în care în rapoartele de audit se constată existența unor fapte pentru care există indicii că au fost săvârșite cu încălcarea legii penale sunt sesizate organele în drept pentru asigurarea valorificării constatărilor.

Astfel, au fost sesizate organele de urmărire penală în 63 cazuri care privesc fapte care prezintă indicii de săvârșire a unor infracțiuni: *neglijență în serviciu, delapidare, fals, uz de fals și abuz în serviciu.*

De asemenea, au fost sesizate organele de urmărire penală în 7 cazuri pentru fapta de nerecuperare a prejudiciilor, ca urmare a nedispunerii și neurmăririi de către conducerea entităților a măsurilor dispuse de Curtea de Conturi și fără ca entitățile să aducă argumente temeinice în sprijinul omisiunii de îndeplinire a măsurilor din decizie și de recuperare a prejudiciilor.

Totodată, în baza prevederilor art.45 din Legea nr. 94/1992 republicată, au fost emise 17 decizii cuprinzând cererea de suspendare din funcție a persoanelor acuzate de săvârșirea

de fapte cauzatoare de prejudicii importante și/sau a unor abateri grave cu caracter financiar-contabil, până la soluționarea definitivă a cauzelor în care sunt implicate.

Deosebit de acestea, trebuie precizat că, într-un caz fără precedent, Curtea de Conturi a fost împiedicată în mod voit să desfășoare misiunea de control la Regia Autonomă Județeană de Drumuri și Poduri Constanța timp de trei ani, atât directorul general al regiei cât și președintele Consiliului Județean Constanța, în subordinea căruia se află regia, refuzând expres și cu bună știință să pună la dispoziția echipei de control documentele ce urmau să fie supuse verificării, deși această obligație este prevăzută de dispozițiile art.5 alin.(1)-(3) din Legea nr.94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi, republicată. În acest context, Curtea de Conturi a formulat plângere penală la Parchetul de pe lângă Judecătoria Constanța împotriva directorului general al Regiei Autonome Județene de Drumuri și Poduri Constanța, pentru săvârșirea infracțiunii de abuz în serviciu contra intereselor publice.

Aspecte de reținut și recomandări pentru autoritățile administrației publice locale

Abaterile de la normele legale constatate la nivelul unităților administrativ-teritoriale cu ocazia acțiunilor de audit/control efectuate de structurile Curții de Conturi scot în evidență:

a) pe de-o parte, *disfuncționalități în angajarea cheltuielilor și în efectuarea plăților din cauza lipsei de finanțare* prin elaborarea de bugete nerealistice, fundamentate pe baza unor resurse potențiale și nu certe, ajungându-se la sfârșitul anului la imposibilitatea acoperirii cheltuielilor angajate și la acumularea de arierate la plăți;

b) pe de altă parte, *un management incorect și defectuos al fondurilor publice*, urmare nerespectării/ necunoașterii prevederilor legale privind formarea, administrarea, angajarea și utilizarea fondurilor publice.

Aceste deficiențe sunt cu atât mai grave, cu cât ele s-au produs și pe fondul acumulării unor arierate importante la nivelul unităților administrativ-teritoriale care nu sunt capabile să asigure un sistem de control al angajamentelor bugetare și un management eficient al fondurilor publice.

Prin urmare, dincolo de existența în sine a facturilor prezentate de furnizorii de bunuri, servicii și lucrări care poate induce ideea unui fenomen al arieratelor, autoritățile administrației publice locale trebuie să analizeze și cealaltă fațetă a problemei, respectiv cât de credibile și cât de sustenabile sunt serviciile, lucrările prestate și facturate, în condițiile în care cele mai multe abateri generatoare de prejudicii constatate cu ocazia acțiunilor Curții de Conturi au reliefat, printre altele:

- plata unor servicii neexecutate de antreprenori, dar facturate și plătite;
- acceptarea la plată a unor situații de lucrări care conțin cantități mai mari decât cele efectiv executate la anumite articole de cheltuieli, a unor materiale care au prețuri cu mult peste prețul pieței;
- acceptarea pentru decontare a unor documente care nu conțin informațiile necesare pentru a certifica realitatea sumelor solicitate;
- decontarea de mai multe ori a unor servicii, acestea fiind cuprinse în situații de lucrări succesive;
- achiziționarea de materiale, date ulterior în custodie executanților, dar care nu s-au mai regăsit în lucrările executate, ș.a.

Un alt aspect rezultat din practica Curții de Conturi este acela că în multe cazuri reprezentanții unităților administrativ-teritoriale își însușesc abaterile constatate și se îndreaptă împotriva firmelor executante pentru recuperarea prejudiciului, însă de cele mai multe ori aceste firme intră în procedura de faliment și posibilitatea recuperării sumelor este foarte redusă.

În opinia Curții de Conturi, abaterile reținute la nivelul unităților administrativ-teritoriale care relevă adevărate surse generatoare de risipă sunt *efectul*:

- nefundamentării deciziilor de alocare a fondurilor, atât din punct de vedere al respectării bazei legale pentru respectiva cheltuială, dar și al impactului asupra capacității unității administrativ-teritoriale de a susține și a implementa respectivele decizii;
- modului deficitar de fundamentare a necesităților de resurse – cât de realiste sunt veniturile estimate și cât de predictibile sunt sumele pe care ordonatorul de credite anticipează că le va primi de la bugetul de stat;
- neaplicării criteriilor de prioritizare a obiectivelor de investiții și de identificare a soluțiilor aferente de finanțare;
- neutilizării analizelor cost-beneficiu și cost-eficacitate pentru a compara diverse mijloace concurențiale pentru atingerea unui anumit obiectiv;
- neluării în considerare a costurilor pe termen lung ale proiectelor/obiectivelor și a impactului angajamentelor multianuale de cheltuieli pentru bugetele anilor următori prin acumularea de arierate la plăți.

Plecând de la aceste constatări, se poate concluziona că execuția bugetară la nivelul autorităților administrației publice locale necesită, în general, să fie *îmbunătățită în două direcții principale*:

- îmbunătățirea activității autorităților administrației publice locale în evaluarea veniturilor și în urmărirea încasării acestora pe parcursul execuției bugetare;
- întărirea controlului cheltuielilor și crearea condițiilor pentru creșterea eficienței utilizării fondurilor publice în finanțarea cheltuielilor publice.

Pentru acțiunile desfășurate la nivelul unităților administrativ-teritoriale, Curtea de Conturi va publica pe pagina oficială Rapoartele privind finanțele publice locale pe anul 2012 întocmite la nivelul fiecărui județ și municipiului București, cu prezentarea principalelor constatări și concluzii rezultate din auditarea conturilor de execuție bugetară pe anul 2012 la nivelul unităților administrativ-teritoriale, în cadrul acțiunilor derulate în anul 2013.